

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกร ผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช*

EMPHASIS ON ACCOUNTING PREPARATION AND USE OF ACCOUNTING DATA AMONG MANGOSTEEN FARMERS IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

อรัญญา จินาชาญ, โสพิศพิไล ทองใส*, พัทธี พระสงฆ์

Arunya Jinachan, Sopisilpai Thongsai*, Phatcharee Prasong

คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Faculty of Management Technology, Rajamangala University of Technology Srivijaya, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: arunya.j@mutsv.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) ศึกษาการรับรู้ของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 269 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรายรับ รองลงมา คือ ด้านรายจ่าย 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการสั่งการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการควบคุม ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง และ 3) ผลการศึกษาการรับรู้ของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด พบว่า เกษตรกรเคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีและมีการวางแผนในการจัดทำบัญชีด้วยมือ มีการใช้ข้อมูลการบัญชีมาวิเคราะห์และวางแผนการทำงานเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: การจัดทำบัญชี, การใช้ข้อมูลทางบัญชี, เกษตรกร, มังคุด

Abstract

This research aimed to: 1) Examine the accounting practices of mangosteen farmers in Nakhon Si Thammarat Province; 2) Investigate the utilization of accounting information among these farmers; and 3) Explore patterns of accounting information use in their agricultural operations.

A quantitative research design was employed. The sample consisted of 269 mangosteen farmers in Nakhon Si Thammarat Province, selected through simple random sampling. Data were collected using questionnaires and interviews. The findings revealed that: 1) Farmers placed a high overall level of importance on accounting practices. When considered by dimension, all aspects were rated at a high level, with income recording rated the highest, followed by expenditure recording; 2) Farmers' overall opinions regarding the use of accounting information were at a low level. Among dimensions, planning ranked highest, followed by decision-making, directing, and controlling, which was rated the lowest; hypothesis testing indicated a moderate positive correlation between the importance placed on accounting practices and the use of accounting information. and 3) Regarding the patterns of accounting information use, it was found that farmers who had previously attended accounting training applied manual accounting systems, utilized accounting data for analysis and planning, and improved their work processes to be more systematic and efficient.

Keywords: Accounting Preparation, Use of Accounting Aata, Farmers, Mangosteen

บทนำ

ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตผลไม้เมืองร้อนหลากหลายชนิดที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในด้านของรสชาติ โดยเฉพาะมังคุด (Mangosteen) เป็นผลไม้เศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าสูง อุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระตามธรรมชาติ มีเอกลักษณ์ผลที่สวยงาม รสชาติดีจนได้รับฉายาว่าเป็นราชินีแห่งผลไม้ เป็นที่ชื่นชอบของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะมีรสอมเปรี้ยวอมหวาน กลมกล่อมไปด้วยกัน แม้จะมีเพียงพันธุ์เดียวทั่วโลกแต่การนำไปปลูกในแต่ละพื้นที่จะส่งผลให้มังคุดมีลักษณะของรสชาติที่ต่างกันออกไปเนื่องจากสภาพอากาศที่ต่างกัน (สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร, 2565)

มังคุด (Mangosteen) เป็นผลไม้ที่อุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระตามธรรมชาติ ผลไม้รูปร่างกลม ๆ เปลี่ยนจากสีเขียวเมื่อผลยังอ่อนมาเป็นสีม่วงเข้มเมื่อสุกเต็มที่ เนื้อข้างในสีขาวแบ่งเป็นกลีบ ๆ เท่ากับกลีบเลี้ยงที่อยู่ใต้ผล ส่วนกลีบเลี้ยงด้านบนที่หุ้มตัวของผลดูคล้ายมงกุฎของราชินี บวกกับรสชาติที่แสนชุ่มฉ่ำ อร่อย จึงได้รับการยกย่องให้เป็นราชินีของผลไม้ (มานะตร์ กอบน้ำเพชร และจิโรภาส โชติฉัตรชัย, 2563) ผลมังคุดสามารถกินได้ มีสรรพคุณทางเภสัชวิทยาของสารแซนโทน ซึ่งมีฤทธิ์ในการต้านเชื้อแบคทีเรีย ต้านเชื้อรา ต้านการอักเสบ ต้านออกซิเดชัน บรรเทาอาการแพ้ ต้านมะเร็ง ป้องกันการแข็งตัวของหลอดเลือด ยับยั้งอนุมูลอิสระ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำมาใช้มาทำผลิตภัณฑ์ได้อีกมากมาย เช่น แยมมังคุด มังคุดกวน ลูกกั้มังคุด เค้กมังคุด เจลทำความสะอาดมือ มังคุด เป็นต้น (สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร, 2565) มังคุดเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพสูงในการส่งออกของประเทศไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เป็นหนึ่งในสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ปีละหลายล้านบาทโดยในปี 2567 มีการส่งออกมังคุดสด 284,860 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2566 36,271 ตัน คู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ จีน เวียดนาม เกาหลีใต้ โดยแหล่งผลิตมังคุดที่สำคัญของประเทศไทยอยู่ในภาคตะวันออกและภาคใต้ โดยภาคใต้จังหวัดที่มีผลผลิตมากที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกมังคุด 96,523 ไร่ ผลผลิตรวม 39,576 ตัน โดยสภาพการผลิตมังคุดในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชช่วงต้นฤดูกาลผลิตในเดือนกรกฎาคมของทุกปี ผลผลิตมังคุดออกสู่ตลาดจำนวนมากและกระจุกตัว ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก และมีการเรียกร้องให้ภาครัฐเข้ามาช่วยแก้ปัญหา เนื่องจากการจำหน่ายผลผลิตมังคุดส่วนใหญ่เป็นการพึ่งพาตลาดส่งออกโดยอาศัยผู้ประกอบการค้าผลไม้ (เล้ง) ซึ่งมีตลาดอยู่ในมือเข้ามาเปิดจุดรับซื้อในพื้นที่เพื่อส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น จีน เวียดนามอาจทำให้มีอำนาจในการกำหนดราคาได้ และเกษตรกรมีโอกาสมีความเสี่ยงด้านราคาเล้งและ

จุดรับซื้อไม่ติดป้ายประกาศราคาที่ชัดเจน ปัญหา ด้านเกษตรกร เช่น องค์กรเกษตรกร สถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง มีจำนวนน้อย และเกษตรกรรายย่อยขาดการรวมตัวกันทำให้ขาดอำนาจต่อรอง พฤติกรรมการซื้อขายผลไม้ในจังหวัด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566) ดังนั้น เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดจะต้องนำหลักการบริหารจัดการไปประยุกต์เพื่อใช้ปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยต้องแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดบันทึกเอกสารต่าง ๆ ที่นำเข้ามาและออกจากธุรกิจ การกำกับการดูแลการจัดทำบัญชีแล้วตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องรวมทั้งการวางแผนการตลาดเพื่อส่งเสริมผลิตผลเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางจัดจำหน่ายจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนทางการเงินที่ดีเพื่อใช้ในการเป็นแผนรองรับในการขยายการเพาะปลูกในอนาคต

การจัดทำบัญชีของเกษตรกรเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สามารถทราบต้นทุน รายได้ และกำไรที่แท้จริงจากการประกอบอาชีพ อีกทั้งยังช่วยให้เกษตรกรวางแผนการผลิตและบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ข้อมูลทางการเงินของเกษตรกรแบ่งตามหน้าที่ของการบริหารจัดการออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ โดยด้านการวางแผนข้อมูลทางการเงินช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตและการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ด้านการสั่งการข้อมูลทางการเงินเป็นเครื่องมือสนับสนุนการสั่งการและการดำเนินงานภายในกลุ่มเกษตรกร ด้านการควบคุมข้อมูลทางการเงินจะช่วยให้เกษตรกรตรวจสอบและควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีระบบ โดยสามารถเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานจริงกับแผนที่วางไว้เพื่อหาสาเหตุของความคลาดเคลื่อนและปรับปรุงกระบวนการผลิตในรอบถัดไป และด้านการตัดสินใจข้อมูลทางการเงินเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของเกษตรกร เช่น การตัดสินใจว่าจะขยายพื้นที่ปลูก ข้อมูลบัญชีช่วยให้เห็นผลตอบแทนที่แท้จริงและความคุ้มค่าของการลงทุน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565) นอกจากนี้ ข้อมูลทางการเงินยังยังเป็นหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลประกอบการและเข้าถึงแหล่งทุนหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) อย่างไรก็ตามเกษตรกรจำนวนมากยังขาดความรู้ด้านการบันทึกบัญชีและการนำข้อมูลบัญชีมาใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถวิเคราะห์ต้นทุนหรือวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของพืชพันธุ์หลากหลายชนิด และเป็นแหล่งที่มีการปลูกมังคุดมากมีผลผลิตเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ และอันดับที่สองของประเทศ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้เป็นองค์ความรู้ที่เกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประเมินสถานการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งเสริมเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษารูปแบบของการใช้ข้อมูลทางการเงินของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช 822 ราย (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2566) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane)

ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane, T., 1967) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 ราย จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยวิธี โควตาจากประชากรแต่ละตำบล จาก 11 ตำบล ใน 9 อำเภอ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) และผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจงจากเกษตรกรที่มีการทำบัญชีมาแล้ว 3 ปี และสมัครใจในการให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ราย ในการสัมภาษณ์ เชิงลึกโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูล มาสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
2. ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข
3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งมีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach, L. J., 1963) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 พิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งอยู่ในระดับมากกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) สามารถนำไปใช้เก็บ รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้
4. ตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์โดยการนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบประเมินค่า โดยใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence index: IOC) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ ผลการทดสอบ พบว่า ทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามทุกข้อมีความเหมาะสม

ลักษณะของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
 - ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Rating Scale)
 - ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม ด้านการตัดสินใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และกำหนดค่า น้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, R., 1967)
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ให้การสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์รูปแบบการใช้ข้อมูลทางการบัญชี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยส่งมอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองและเก็บคืนทันที สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ประสาน ผ่านผู้นำชุมชนในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาการสัมภาษณ์แต่ละครั้งประมาณ 30 - 50 นาทีต่อคน ขึ้นอยู่กับประเด็นและผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหลัก พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วม

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Descriptive Statistic)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Descriptive Statistic) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Descriptive Statistic) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person Correlation) (Johnson, B. & Christensen, L., 2004)
5. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative data analysis) รูปแบบของการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด โดยการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ จากนั้นตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.60 มีอายุระหว่าง 45 - 60 ปี ร้อยละ 74.30 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 37.80 จำนวนปีที่มีการเพาะปลูกมังคุด 11 - 15 ปี ร้อยละ 41.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 30,000 - 50,000 บาท ร้อยละ 55.90 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 5 คน ร้อยละ 43.70 มีแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกมังคุดเป็นของตนเอง ร้อยละ 81.50 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีการบันทึกบัญชีรายรับ - รายจ่าย ร้อยละ 74.80 โดยมีการบันทึกรายรับ - รายจ่ายเล็กน้อย ร้อยละ 77 และทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี รายรับ - รายจ่ายจากบุคคลที่มีความรู้ทางด้านบัญชี เช่น นักเรียน นักศึกษา ครู - อาจารย์ ร้อยละ 58.63

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด

ตารางที่ 1 แสดงระดับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านรายรับ	3.84	0.28	มาก
ด้านรายจ่าย	3.66	0.40	มาก
รวม	3.75	0.30	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากทั้งสองด้าน ได้แก่ ด้านรายรับ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.28) และด้านรายจ่าย ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.40)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

การใช้ข้อมูลทางการบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผน	3.05	0.50	ปานกลาง
ด้านการสั่งการ	2.13	0.48	น้อย
ด้านการควบคุม	2.11	0.42	น้อย
ด้านการตัดสินใจ	2.94	0.48	ปานกลาง
รวม	2.56	0.26	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.48) ด้านที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการสั่งการ ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 0.48) และด้านการควบคุม ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.42)

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	การใช้ข้อมูลทางการบัญชี			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านรายรับ	0.16	0.01*	สัมพันธ์	ต่ำ
2. ด้านรายจ่าย	0.44	0.00*	สัมพันธ์	ปานกลาง
รวม	0.37	0.00*	สัมพันธ์	ปานกลาง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $\textcircled{R} = 0.37$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี และการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายรับมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผน

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	การใช้ข้อมูลทางการบัญชี ด้านการวางแผน			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านรายรับ	0.41	0.00*	สัมพันธ์	ปานกลาง
2. ด้านรายจ่าย	0.72	0.00*	สัมพันธ์	สูง
รวม	0.67	0.00*	สัมพันธ์	สูง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $R = 0.67$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการวางแผน และการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายรับมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการวางแผน

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการสั่งการ

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	การใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการสั่งการ			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านรายรับ	-0.04	0.51	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ด้านรายจ่าย	0.04	0.56	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
รวม	0.01	0.93	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 5 พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการสั่งการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $R = 0.01$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการควบคุม

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	การใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการควบคุม			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านรายรับ	-0.16	0.02*	สัมพันธ์	ต่ำ
2. ด้านรายจ่าย	-0.10	0.15	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
รวม	-0.14	0.04*	สัมพันธ์	ต่ำ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ $(r) = -0.14$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายรับมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการควบคุม ส่วนด้านรายจ่ายไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการตัดสินใจ

การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี	การใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการตัดสินใจ			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ด้านรายรับ	0.11	0.10	ไม่มีความสัมพันธ์	ไม่มีความสัมพันธ์
2. ด้านรายจ่าย	0.25	0.00*	สัมพันธ์	ต่ำ
รวม	0.22	0.00*	สัมพันธ์	ต่ำ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

(r) = 0.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีด้านรายจ่ายมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชี ด้านการตัดสินใจ ส่วนด้านรายรับไม่มีความสัมพันธ์กัน

ส่วนที่ 5 ผลการศึกษารูปแบบการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดเคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรและมีการวางแผนในการจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งประกอบไปด้วย สมุดรายรับ-รายจ่าย งบต้นทุนผลิต งบแสดงฐานะการเงิน ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญต่าง ๆ ทะเบียนสมาชิก แต่การจัดทำบัญชีของเกษตรกรยังไม่เคยได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานใด โดยรูปแบบการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ 1) เกษตรกรได้มีการใช้ข้อมูลการบัญชีมาวิเคราะห์และการวางแผนอย่างชัดเจนและมีการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะพัฒนากระบวนการทำงานให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ด้านการสั่งการเกษตรกรได้มีการปฏิบัติงานจริงลงมือทำจริงบันทึกบัญชีด้วยมือ ตามขั้นตอนตามความเป็นจริง บันทึกบัญชีด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ 3) ด้านการควบคุมจะมีการควบคุมตามแผนที่ได้ตั้งไว้ แต่บางครั้งเกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น สภาพแวดล้อม ราคาวัตถุดิบ และ 4) ด้านการตัดสินใจถ้ามีโอกาสหรือแนวทางที่มีการประหยัดหรือคุ้มค่ากว่า แต่ให้ผลผลิตเท่าเดิม บางครั้งเกษตรกรก็จะเลือกในทางที่ดีกว่า

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรายรับ และด้านรายจ่ายมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีทั้งด้านรายรับและด้านรายจ่ายในระดับเดียวกันซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดทำบัญชีทั้งด้านรายรับ และรายจ่ายได้อย่างถูกต้องและสามารถนำข้อมูลทั้งสองด้านไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยะวรรณ ยางคำ และคณะ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาได้มีการส่งเสริม สนับสนุนองค์ความรู้ด้านบัญชีให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง (ปิยะวรรณ ยางคำ และคณะ, 2566) และสอดคล้องกับการศึกษาของ รัตน์ชนก พรหมณศิริ และคณะ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีรับ - จ่าย ในครัวเรือน อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปถ่ายทอดได้ ซึ่งหากขาดความเข้าใจอาจทำให้เกษตรกรไม่สนใจและไม่อยากจดบันทึกบัญชี (รัตน์ชนก พรหมณศิริ และคณะ, 2563)

2. ผลการศึกษาระดับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมมีระดับการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผน รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการสั่งการ และด้านการควบคุม ตามลำดับที่ผลเป็นเช่นนี้เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำข้อมูลทางการเงินบัญชีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชุตินา เพชรคง และคณะ พบว่า มีการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีในการบริหารวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุเกิดจากวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ข้อมูลการบัญชีในการบริหารวิสาหกิจชุมชนที่ถูกต้อง (ชุตินา เพชรคง และคณะ, 2566) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ไสภณ ชุมทองโต และคณะ พบว่า ผู้ผลิตสินค้าเกษตรยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำบัญชี เมื่อไม่มีการจดบันทึกหรือการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ จึงไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนดำเนินงานของกิจการได้ (ไสภณ ชุมทองโต และคณะ, 2566)

3. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการเงินบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชี

มีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการสั่งการไม่มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Wulandari, E. et al พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจด้านการบัญชีของเกษตรกรส่งผลต่อการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีพื้นฐานการศึกษา และผ่านการฝึกอบรมด้านการบัญชีมีแนวโน้มที่จะเข้าใจหลักการบันทึกบัญชีและเห็นความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชีในการวางแผนธุรกิจ (Wulandari, E. et al., 2023) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปุณยพรรณ คงแก้ว และคณะ พบว่า คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจ ผู้บริหารสามารถดำเนินการตามผลลัพธ์จากการตัดสินใจได้ทันตามเวลาและสามารถสร้างทางเลือกได้อย่างเหมาะสม (ปุณยพรรณ คงแก้ว และคณะ, 2564) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรพร ภาระนาค และคณะ พบว่า ความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชี (ภัทรพร ภาระนาค และคณะ, 2567) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Al-Sharafat, A. J. พบว่า เกษตรกรที่มีทักษะด้านการจัดทำบัญชีในระดับดีมีแนวโน้มที่จะใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจซึ่งส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสร้างผลกำไรสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ (Al-Sharafat, A. J., 2016)

4. ผลการศึกษารูปแบบของการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรและมีการวางแผนในการจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งประกอบไปด้วย สมุดรายรับ-รายจ่าย งบต้นทุนผลิต งบแสดงฐานะการเงิน ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญต่าง ๆ ทะเบียนสมาชิก แต่การจัดทำบัญชีของเกษตรกรยังไม่เคยได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานใด ซึ่งเกษตรกรได้มีการใช้ข้อมูลการบัญชีมาวิเคราะห์และการวางแผนอย่างชัดเจนและมีการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะพัฒนาระบบการทำงานให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในด้านการสั่งการเกษตรกรได้มีการปฏิบัติงานจริง บันทึกบัญชีด้วยมือตามขั้นตอนตามความเป็นจริง บันทึกบัญชีด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้านการควบคุมจะมีการควบคุมตามแผนที่ได้ตั้งไว้ แต่บางครั้งเกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงสภาพแวดล้อม ด้านการตัดสินใจถ้ามีโอกาสหรือแนวทางที่มีการประหยัดหรือคุ้มค่ากว่า แต่ให้ผลผลิตเท่าเดิม บางครั้งเกษตรกรก็จะเลือกในทางที่ดีกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรศิลา จะเปี้ย พบว่า แนวทางในการส่งเสริมการจัดทำบัญชีของเกษตรกรไทย โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ ชุมชน และคนในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดตัวอย่างหรือต้นแบบ หน่วยงานรัฐควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ให้บุคคลในพื้นที่พร้อมการกำกับและติดตามการจัดทำบัญชี (จันทรศิลา จะเปี้ย, 2566) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปิยฉัตร ทองแพง พบว่า ส่วนใหญ่จัดทำบัญชีด้วยมือในการจัดทำบัญชีมีข้อปัญหาเกินไปยากต่อการทำความเข้าใจ แนวทางการจัดทำบัญชีจึงควรมีแบบฟอร์มง่าย ไม่ซับซ้อน ควรนำระบบไอทีเข้ามาเชื่อมโยงกับระบบบัญชี และควรได้รับการส่งเสริมความรู้จากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีในระดับมากทั้งในภาพรวมและในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชีทั้งด้านรายรับและด้านรายจ่ายในระดับเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดทำบัญชีทั้งด้านรายรับ และรายจ่ายได้อย่างถูกต้องและสามารถนำข้อมูลทั้งสองด้านไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป 2) ผลการศึกษการใช้

ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ที่ผลเป็นเช่นนั้นเพราะเกษตรกรจำนวนมากยังขาดความรู้ด้านการบันทึกบัญชีและการนำข้อมูลบัญชีมาใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถวิเคราะห์ต้นทุนหรือวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาวางแผนการทำงานเพื่อให้สามารถวางแผนและบริหารจัดการกระบวนการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานต่อไป ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยภาพรวมการให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นรายด้าน พบว่า การให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม และด้านการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการสั่งการไม่มีความสัมพันธ์กัน และ 3) รูปแบบของการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของเกษตรกรผู้ผลิตมังคุดในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรและมีการวางแผนในการจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งประกอบไปด้วย สมุดรายรับ - รายจ่าย งบต้นทุนผลิต งบแสดงฐานะการเงิน ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญต่าง ๆ ทะเบียนสมาชิก แต่การจัดทำบัญชีของเกษตรกรยังไม่เคยได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานใด ซึ่งเกษตรกรได้มีการใช้ข้อมูลการบัญชีมาวิเคราะห์และการวางแผนอย่างชัดเจนและมีการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะพัฒนากระบวนการทำงานให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในด้านการสั่งการเกษตรกรได้มีการปฏิบัติงานจริงลงมือทำจริงบันทึกบัญชีด้วยมือ ตามขั้นตอนตามความเป็นจริง บันทึกบัญชีด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อที่จะให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้านการควบคุมจะมีการควบคุมตามแผนที่ได้ตั้งไว้ แต่บางครั้งเกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงสภาพแวดล้อม ด้านการตัดสินใจถ้ามีโอกาสหรือแนวทางที่มีการประหยัดหรือคุ้มค่ากว่า แต่ให้ผลผลิตเท่าเดิม บางครั้งเกษตรกรก็จะเลือกในทางที่ดีกว่า ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 1.1) หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี และถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านวิชาการที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง นำไปใช้ในการบริหารงานของกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เกิดรายได้กับสมาชิกได้อย่างยั่งยืนและเป็นที่พักพิงของสมาชิก รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

1.2) เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดควรให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีและงบการเงินที่จัดทำขึ้นให้มีความครบถ้วนถูกต้อง ชัดเจน และเป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องจากเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านราคาน้ำมันเชื้อเพลิงพลังงาน หรือค่าขนส่งการผลิต และอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีนำไปใช้ในการวางแผนควบคุม สั่งการ และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรมีการศึกษาการจัดทำบัญชีและการใช้ข้อมูลทางการบัญชีของกลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ที่ได้รับรางวัลหรือว่าผลงานดีเด่นในด้านการจัดทำบัญชี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และเป็นต้นแบบที่ดี 2.2) ผลผลิตมังคุดที่ไม่ได้คุณภาพที่ไม่สามารถส่งออกได้ ควรมีการคัดแยกคุณภาพผลผลิตอีกครั้ง และกำหนดราคาซื้อของที่ต้องดูลักษณะและสภาพของผลผลิต

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2565). คู่มือปฏิบัติตามกฎกระทรวงการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- จันทร์ศิลา จะเปี้ย. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บัญชีเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจน ของเกษตรกรไทย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ และกิจการสาธารณะ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชุติมา เพชรคง และคณะ. (2566). ศึกษาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง สงขลา จังหวัดสงขลา. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ, 12(1), 100-118.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยฉัตร ทองแพง. (2562). แนวทางการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลฝักไหม อำเภอ ห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 13(1), 108-118.
- ปิยะวรรณ ยางคำ และคณะ. (2566). ผลกระทบของการจัดทำบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของเกษตรกร อุตสาหกรรม พื้นที่ในจังหวัดมหาสารคาม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 42(4), 518-531.
- บุญยพรรณ คงแก้ว และคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจ ของผู้บริหารธุรกิจห้างหุ้นส่วน ในตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 10(1), 160-169.
- ภัทรพร ภาระนาค และคณะ. (2567). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพทางการบัญชี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางการบัญชีและความสำเร็จในการดำเนินงานของ นักบัญชีในประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 14(1), 170-184.
- มานะธร กอบน้ำเพชร และจิโรภาส โชติฉัตรชัย. (2563). มังคุด. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤษภาคม 2566 จาก <https://shorturl.asia/CVYNy>
- รัตน์ชนก พรหมณศิริ และคณะ. (2563). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนชุมชน พระเจริญ ตำบลกง อำเภอบ้านกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย. วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2(2), 32-45.
- สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. (2565). มังคุด. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤษภาคม 2566 จาก <https://shorturl.asia/iP3z6>
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2566). รายงานสินค้า พ.ศ. 2565 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน ฐานข้อมูลเกษตร. กลุ่มสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2566). การศึกษาแนวทางการยกระดับเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการให้บริการ ทางการเกษตรกรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม และสมุทรสาคร. ใน รายงาน การวิจัย. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- โสภณ ชุมทองโต และคณะ. (2566). การพัฒนาระบบสารสนเทศทางบัญชีการเงินและรูปแบบการตั้งราคาของสินค้า เกษตรแปรรูปตามอัตลักษณ์ เขา ป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 7(11), 251-262.
- Al-Sharafat, A. J. (2016). Analyzing Farm Accounting Skills Related to Financial Performance of Dairy Industry : An Evidence from Jordan. Journal of Agricultural Science, 8(5), 112-119.

- Cronbach, L. J. (1963). Educational psychology. (2nd ed.). New York: Harcourt.
- Johnson, B. & Christensen, L. (2004). Educational Research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approach. (2nd ed.). Boston: Pearson Education.
- Likert, R. (1967). The human organization: Its management and value. New York: McGraw-Hill.
- Wulandari, E. et al. (2023). What makes farmers record farm financial transactions? Empirical evidence potato farmers in Indonesia. *Journal of Agribusiness and Rural Development*, 68(2), 45-59.
- Yamane, T. (1967). Elementary Sampling Theory. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall.